

EBA/GL/2024/09
ESMA75-453128700-10

04/12/2024

Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA) ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (ESMA) ühissuunised varapõhiste tokenite emitentide ja krüptovarateenuse osutajate juhtorgani liikmete sobivuse hindamise kohta

---

A. Järgimis- ja teatamiskohustus

Suuniste staatus

1. Käesolev dokument hõlmab vastavalt määruse (EL) nr 1093/2010¹ artiklile 16 ja määruse (EL) nr 1095/2010² artiklile 16 väljastatud suuniseid. Vastavalt määruse (EL) nr 1093/2010 ja määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 16 lõikele 3 peavad pädevad asutused, finantsturu osalised ja finantseerimisasutused tegema kõik endast oleneva käesolevate suuniste järgmiseks. Suunistega sätestatakse Euroopa Finantsjärelevalve Süsteemi raames asjakohased järelevalvetavad ja see, kuidas tuleks kohaldada liidu õigust.
2. Määruse (EL) 2023/1114 artikli 3 lõike 1 punkti 35 alapunktis a määratletud pädevad asutused, kellele suuniseid kohaldatakse, peaksid neid järgima, lisades need vajaduse korral oma praktikasse (nt muutes oma õigusraamistikku või järelevalvemenetlusi), kaasa arvatud juhul, kui suunised on suunatud eelkõige finantsturu osalistele ja finantseerimisasutustele.

Teavitamiskohustus

3. Määruse (EL) nr 1093/2010 ja määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 16 lõike 3 kohaselt peavad pädevad asutused teavitama EBA-t või ESMA-t kahe kuu jooksul pärast käesolevate suuniste avaldamist EBA ja ESMA veebilehel kõigis ELi ametlikes keeltes sellest, kas nad i) järgivad käesolevaid suuniseid, ii) ei järgi käesolevaid suuniseid, kuid kavatsesid neid järgida, või iii) ei järgi ega kavatses käesolevaid suuniseid järgida. Mittejärgimise korral peavad pädevad asutused teatama ESMA-le või EBA-le kahe kuu jooksul pärast käesolevate suuniste avaldamist ESMA ja EBA veebilehtedel kõigis ELi ametlikes keeltes põhjustest, miks nad suuniseid ei järgi. Teate peaksid saatma isikud, kes on asjakohaselt volitatud esitama oma pädeva asutuse nimel nõuete järgimise teateid. Kõikidest suuniste järgimise muudatustest tuleb teatada ka EBA-le või ESMA-le.
4. Finantsturu osalised ja finantseerimisasutused ei pea teatama, kas nad järgivad käesolevaid suuniseid või mitte.
5. Teatised avaldatakse vastavalt määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 16 lõikele 3 EBA veebilehel ja vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 16 lõikele 3 ESMA veebilehel.

---

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1093/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/78/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 12).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1095/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/77/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 84).

Reguleerimisese, kohaldamisala ja mõisted

Reguleerimisese

1. Käesolevates ühissuunistes käsitletakse vastavalt krüptovaraturgude määruse artikli 21 lõikele 3 ja artikli 63 lõikele 11 varapõhiste tokenite emitentide ja krüptovarateenuse osutajate juhtorgani liikmete sobivuse hindamist.

Kohaldamisala

2. Käesolevaid suuniseid kohaldatakse tegevusloa andmisel ja jooksvalt krüptovaraturgude määruse artikli 3 lõike 1 punkti 35 alapunktis a määratletud pädevatele asutustele, varapõhiste tokenite emitentidele ja krüptovarateenuse osutajatele³ vastavalt krüptovaraturgude määruse artikli 34 lõikele 2 ja artikli 68 lõikele 1 seoses järgmiste juhtorgani liikmete sobivuse hindamisega:
  - a. varapõhiste tokenite emitendiks taotleja, kes taotleb tegevusluba krüptovaraturgude määruse artikli 18 alusel või kellele on antud tegevusluba vastavalt kõnealuse määruse artiklile 21 (käesolevate suuniste tähenduses „varapõhiste tokenite emitent“);
  - b. krüptovarateenuse osutajaks taotleja, kes taotleb tegevusluba vastavalt krüptovaraturgude määruse artiklile 62, või krüptovarateenuse osutaja, kellele on antud tegevusluba vastavalt kõnealuse määruse artiklile 63 (käesolevate suuniste tähenduses „krüptovarateenuse osutaja“), või, kooskõlas krüptovaraturgude määruse artikli 68 lõikega 1, kes osutab krüptovarateenuseid vastavalt krüptovaraturgude määruse artikli 60 lõigetele 2, 4, 5 ja 6 oma tegevusloa raames.
3. Sobivuse hindamine põhineb nõudel, et varapõhiste tokenite emitentide ja krüptovarateenuse osutajate juhtorgani liikmed peaksid vastama vastavalt artikli 34 lõikes 2 ja artikli 68 lõikes 1 sätestatud kriteeriumidele, mille kohaselt juhtorgani liikmed peavad olema piisavalt hea mainega ja suutelised pühendama piisavalt aega oma ülesannete tulemuslikuks täitmiseks, ning hinnangule, kas juhtorgani liikmetel on individuaalselt ja kollektiivselt oma ülesannete täitmiseks vajalikud asjakohased teadmised, oskused ja kogemused. Varapõhiste tokenite emitentide ja krüptovarateenuse osutajate juhtorgani liikmed ei tohi olla süüdi mõistetud rahapesu või terrorismi rahastamisega seotud süütegudes ega muudes süütegudes, mis kahjustaksid nende head mainet. Hinnatavate juhtorgani liikmete hulka kuuluvad isikud, kes saavad varapõhiste tokenite emitentide või krüptovarateenuse osutajate juhtorgani liikmeks,

---

³ Vastavalt määruse (EL) 2023/1114 artikli 60 lõikele 10 ei kohaldata artikli 60 lõigetes 1–6 loetletud isikutele muu hulgas määruse (EL) 2023/1114 artiklit 63.

ja juba ametisse asunud liikmed. Kui juhtorgan koosneb juhtimis- ja järelevalvefunktsioonist, kohaldatakse suuniseid nii mõlemale funktsioonile kui ka mõlema funktsiooni liikmetele ⁴.)

Adressaadid

4. Suunised on adresseeritud krüptovaraturgude määruse artikli 3 lõike 1 punkti 35 alapunktis a määratletud pädevatele asutustele.
5. Suunised on adresseeritud ka järgmistele isikutele:
  - a. krüptovaraturgude määruse artikli 3 lõike 1 punktis 10 määratletud emitendid, kellele on antud tegevusluba vastavalt kõnealuse määruse artiklile 21;
  - b. krüptovaraturgude määruse artikli 3 lõike 1 punktis 11 määratletud tegevusluba taotlevad emitendid, kes taotlevad tegevusluba selle määruse artikli 18 alusel;
  - c. krüptovaraturgude määruse artikli 3 lõike 1 punktis 15 määratletud krüptovarateenuse osutajad, kes on saanud tegevusloa vastavalt kõnealuse määruse artiklile 63 või – kooskõlas krüptovaraturgude määruse artikli 68 lõikega 1 – kes pakuvad krüptoväärtpaberitega seotud teenuseid vastavalt krüptovaraturgude määruse artikli 60 lõigetele 2, 4, 5 ja 6 oma tegevusloa raames;
  - d. krüptovarateenuse osutajaks taotlejad, kes on esitanud tegevusloa taotluse vastavalt krüptovaraturgude määruse artiklile 63.

Mõisted

6. Krüptovaraturgude määruses ning direktiivi 2013/36/EL ja direktiivi 2014/65/EL alusel koostatud EBA ja ESMA ühissuunistes juhtorgani liikmete ja võtmeisikute sobivuse hindamise kohta kasutatud ja määratletud mõistetel on käesolevates suunistes sama tähendus. Lisaks kasutatakse järgmisi mõisteid:

„Kontsern“ –	kontsern, nagu on sätestatud direktiivi 2013/34/EL artikli 2 punktis 11.
„Juhtimisfunktsiooni täitev juhtorgan“ –	juhtorgan, kes tegutseb varapõhiste tokenite emitendi või krüptovarateenuse osutaja tegeliku juhtimise rollis ja hõlmab isikuid, kes juhivad tema tegevust.
„Järelevalvefunktsiooni täitev juhtorgan“ –	kui see on loodud, siis juhtorgan, kes tegutseb juhtkonna otsuste tegemise järelevalve ja jälgimise funktsioonist.
„Koht tegevjuhtkonnas“ –	tähistab liikme ametikohta finantseerimisasutuse või muu juriidilise isiku juhtorganis. Kui juhtorgan koosneb sõltuvalt ettevõtte õiguslikust vormist ühest isikust, käsitatakse seda ametikohta ka juhatuse liikmena.

⁴ Määruse (EL) 2023/1114 artikli 3 lõike 1 punktis 27 on juhtorgan määratletud kui „emitendi, pakkuja või kauplemisele võtmist taotleva isiku või krüptovarateenuse osutaja organ või organid, mis on nimetatud kooskõlas riigisisese õigusega ja millel on õigus määrata kindlaks ettevõtja strateegia, eesmärgid ja üldine tegevussuund ning mis kontrollib ja jälgib ettevõtja juhtimisotsuste tegemist ning hõlmab isikuid, kes ettevõtja äritegevust tegelikult suunavad“.

„Liige“ –	juhtorgani kavandatav või määratud liige, kes tegutseb muu hulgas juriidilise isiku nimel, kes on juhtorgani liige.
„Sobivus“ –	viitab juhtorgani liikme kontekstis sellele, et hinnataval isikul on piisavalt hea maine, ta on muu hulgas aus ja usaldusväärne ning tal on individuaalselt ja koos teiste liikmetega asjakohased teadmised, oskused ja kogemused ning ta suudab pühendada piisavalt aega kohustuste täitmisele, mille eest ta vastutab.

B. Rakendamine

Kohaldamise alguskuupäev

7. Suuniseid kohaldatakse alates 04/02/2025.

C. Ühissuunised

C.1. Proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamine

8. Proportsionaalsuse põhimõtte eesmärk on viia juhtimiskord kooskõlla varapõhiste tokenite emitentide ja krüptovarateenuse osutajate individuaalse riskiprofiili ja ärimudeliga, võttes arvesse isiku positsiooni juhtorganis, mille kohta hinnang antakse, nii et regulatiivsete nõuete eesmärgid (st et liige on individuaalselt sobiv konkreetsele ametikohale ja ka kollektiivse juhtorgani liikmeks) on tõhusalt täidetud.
9. Varapõhiste tokenite emitendid ja krüptovarateenuse osutajad ning pädevad asutused peaksid juhtorgani liikmete individuaalsete ja kollektiivsete teadmiste, oskuste ja kogemuste piisavuse hindamisel võtma arvesse varapõhiste tokenite emitentide ja krüptovarateenuse osutajate suurust, sisemist korraldust ning emiteeritavate varade ja osutatavate teenuste laadi, ulatust ja keerukust ning seda, kas liikmed suudavad individuaalselt pühendada piisavalt aega oma ülesannete tulemuslikuks täitmiseks paralleelselt muude aeganõudvate kohustustega.
10. Oluliste varapõhiste tokenite emitendid peaksid rakendama keerukamaid sobivuse põhimõtteid ja hindamisprotsesse kui mitteoluliste varapõhiste tokenite emitendid. Sama kehtib krüptovarateenuse pakkujate kohta, võttes arvesse nende suurust ja osutatavate krüptovarateenuste klassi vastavalt krüptovaraturgude määruse IV lisale.
11. Kõik varapõhiste tokenite emitentide ja krüptovarateenuse osutajate juhtorgani liikmed peaksid olema piisavalt hea mainega ning ausad ja usaldusväärsed, sõltumata ettevõtte suurusest, sisemisest korraldusest ja tegevuse laadist, ulatusest ja keerukusest ning konkreetse ametikohaga seotud ülesannetest ja vastutusest.
12. Et järgida proportsionaalsuse põhimõtet, peaksid varapõhiste tokenite emitendid, krüptovarateenuse osutajad ja pädevad asutused liikmete sobivuse hindamisel seoses teadmiste ja kogemuste esitatavate nõuetega ning liikmete suutlikkusega pühendada piisavalt aega võtma arvesse järgmisi kriteeriume:

- a. varapõhiste tokenite emitentide ja krüptovarateenuse osutajate suurus bilansi kogumahu seisukohast lähtudes;
- b. varapõhiste tokenite emitentide ja krüptovarateenuse osutajate õiguslik vorm ja asjaolu, kas nad on noteeritud või mitte;
- c. kas varapõhiste tokenite emitent või krüptovarateenuse osutaja kuulub kontserni ja kui kuulub, siis hinnang kontserni proportsionaalsusele;
- d. kogu äritegevuse olemus ja keerukus;
- e. kas tegeletakse piiriülese tegevusega ja tehingute maht igas jurisdiktsioonis.
- f. Varapõhiste tokenite emitentide puhul tuleks arvestada järgmisi lisakriteeriume:
  - i. väljastatud varapõhiste tokenite maht ja arv;
  - ii. varapõhiste tokenite emitentide hoitavate varade reservi suurus;
  - iii. nende varade liik ja keerukus, millele token viitab;
  - iv. nende instrumentide keerukus, millesse varade reserv investeeritakse.
- g. Krüptovarateenuse osutaja puhul tuleks arvestada järgmisi lisakriteeriume:
  - i. pakutavate teenuste liik ja maht ning nende tähtsus krüptovaraturgude toimimise jaoks;
  - ii. klientide liik.

C.2. Krüptovaraturgude määruse artikli 34 lõikes 2 ja artikli 68 lõikes 1 sätestatud sobivuse mõisted

C.2.1 Piisavalt hea maine

13. Varapõhiste tokenite emitentide ja krüptovarateenuse osutajate juhtorgani liikmete hea maine hindamisel tuleks vastavalt krüptovaraturgude määruse artikli 18 lõike 5 punktile a ja artikli 62 lõike 3 punktile a arvesse võtta andmete puudumist süüdimõistvate kohtuotsuste kohta ning kehtiva äriõiguse, maksejõuetusõiguse ja finantsteenuseid käsitleva õiguse alusel ning seoses rahapesuvastaste õigusaktide ja terrorismi rahastamise vastase võitluse, pettuse või kutsevastutusega määratud karistuste puudumist. Lisaks peaks hindamine hõlmama kõiki muid teadaolevaid fakte, mille tõttu võidakse anda hinnang, et liikme maine ei ole vastavalt käesolevas punktis täpsustatule piisavalt hea. Neid nõudeid kohaldatakse pidevalt kooskõlas krüptovaraturgude määruse artikli 34 lõikega 2 ja artikli 68 lõikega 1.
14. Juhtorgani liikmete suhtes ei tohi olla kohaldatud liikmesriigi, liidu või rahvusvahelise organisatsiooni, nt ÜRO kehtestatud terrorismi, terrorismi rahastamise või massihävitusrelvade

levikuga seotud sanktsioone, embargosid ega meetmeid. Kui juhtorgani liige lisatakse selliste sihipäraste finants sanktsioonide sihtmärkide loetellu, tuleks tal ülesannete täitmine keelata ja ta tuleks juhtorganist kõrvaldada.

15. Varapõhiste tokenite emitentide ja krüptovaratteenuse osutajate juhtorgani liikmete hea maine nõuetele vastavust tuleks hinnata teabe alusel, mis on esitatud komisjoni delegeeritud määrustes, mis on varapõhiste tokenite emitendi puhul vastu võetud vastavalt krüptovaraturgude määruse artikli 18 lõikele 6 ning krüptovaratteenuse osutaja puhul vastavalt kõnealuse määruse artikli 62 lõikele 5.

C.2.2 Individuaalsed asjakohased teadmised, oskused ja kogemused

16. Juhtorgani liikmetel peaks olema ajakohane arusaam varapõhiste tokenite emitentide ja krüptovaratteenuse osutajate äritegevusest ning kõigist nende riskidest nende kohustustele vastaval tasemel. See hõlmab asjakohast arusaamist valdkondadest, mille eest üks liige ei ole otseselt vastutav, kuid mille eest ta on kollektiivselt vastutav koos teiste juhtorgani liikmetega.
17. Juhtorgani liikmetel peaks olema selge arusaam varapõhiste tokenite emitentide ja krüptovaratteenuse osutajate juhtimiskorrast, oma vastavast rollist ja vastutusest ning vajaduse korral kontserni struktuurist.
18. Juhtorgani liikmed peaksid mõistma huvide konflikte, mis võivad tekkida varapõhiste tokenite emitentide ja krüptovaratteenuse osutajate ning nende sidusrühmade vahel.
19. Juhtorgani liikmed peaksid suutma aidata kaasa nõuetekohase organisatsiooni- ja riskikultuuri, ettevõtte väärtuste ja käitumise rakendamisele juhtorganis, et juhtida äritegevust pädevalt ja vastutustundlikult.
20. Asjakohaste teadmiste, oskuste ja kogemuste hindamisel tuleks arvesse võtta järgmist:
  - a. ametikohaga seotud roll, ülesanded ja nõutavad võimed;
  - b. hariduse, koolituse ja praktika kaudu omandatud teadmised ja oskused;
  - c. varasematel ametikohtadel ja muudel praegustel tegevjuhtkonna ametikohtadel omandatud praktiline ja erialane töökogemus ning
  - d. omandatud teadmised, oskused ja kogemused, mida tõendab liikme ametialane käitumine.
21. Arvesse tuleks võtta liikme haridustaset ja -profiili ning seda, kas see on seotud finantssektoriga, sealhulgas krüptovaraturgudega, või muude asjakohaste valdkondadega. Eelkõige võib finantsasutuste, sealhulgas varapõhiste tokenite emitentide ja krüptovaratteenuse osutajate jaoks asjakohaseks pidada finantssektori, sealhulgas krüptovarade, majanduse, õiguse, raamatupidamise, auditeerimise, halduse, finantsregulatsiooni, infotehnoloogia ja kvantitatiivsete meetodite alast haridust.

22. Hindamine ei tohiks piirduda liikme haridustaseme kindlaksmääramisega ega tõendamisega, et ta on teatava perioodi finantsasutuses, varapõhiste tokenite emitendi ja krüptovarateenuse osutaja või muu krüptovaraturgude ja muude finantsturgudega seotud äriühingu heaks töötanud. Liikme praktilisi kogemusi seoses varapõhiste tokenite emitentide ja krüptovarateenuse osutajate tegevusega tuleks analüüsida põhjalikumalt, sest varasematel ametikohtadel omandatud teadmised sõltuvad ettevõtte laadist, tegevuse ulatusest ja keerukusest ning täidetud ülesannetest.
23. Juhtorgani liikmete oskuste nõuetekohaseks hindamiseks peaksid varapõhiste tokenite emitendid ja krüptovarateenuse osutajad kaaluma EBA ja ESMA ühissuuniste (juhtorgani liikmete ja võtmeisikute sobivuse hindamise kohta kooskõlas direktiiviga 2013/36/EL ning direktiiviga 2014/65/EL) II lisas sätestatud asjakohaste oskuste mittetäieliku loetelu kasutamist, võttes arvesse juhtorgani liikme rolli ja ülesandeid.
24. Liikme piisavate teadmiste ja kogemuste hindamisel tuleks arvesse võtta teoreetilisi ja praktilisi kogemusi järgmistes valdkondades:
- finantsturgude reguleerimine, eelkõige seoses finantsinstrumentidega, nagu on määratletud direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punktis 15, ja DLT finantsinstrumentidega, nagu on määratletud määruse (EL) 2022/858 artikli 2 lõike 1 punktis 11;
  - krüptovara, sh varapõhised ja e-raha tokenid;
  - asjakohane arusaam eri liiki krüptovarade erinevast olemusest;
  - riskijuhtimise põhimõtted ja menetlused;
  - likviidsusriskide, turu- ja krediidiriskide juhtimine seoses varapõhiste tokenite emitentide ja krüptovarateenuse osutajate äritegevusega;
  - Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. detsembri 2022. aasta määruses (EL) 2022/2554 (finantssektori digitaalse tegevuskerksuse kohta)⁵ kehtestatud nõuded;
  - nõuded seoses kolmandast isikust teenusepakkujate kasutamisega, sh allhankekokkulepete ja kolmandast isikust teenusepakkujate haldamisega;
  - raamatupidamine ja auditeerimine;
  - rahapesu ja terrorismi rahastamise vastase võitluse kohustused;
  - andmekaitse nõuded;

---

⁵ ELT L 333, 27.12.2022, lk 1–79.

- k. suutlikkus hinnata, kui efektiivsed on varapõhiste tokenite emitentide ja krüptovareteenuse osutajate korraldused, millega tagatakse tõhus juhtimine, järelevalve ja sisekontroll;
  - l. finantsteabe tõlgendamine ja selle teabe põhjal põhiküsimuste tuvastamine;
  - m. juhtimisalased teadmised, sh strateegilise planeerimise, finantseerimisasutuse äristrateegia või äriplaani mõistmise ja selle elluviimise alal;
  - n. oskus esitada arvamusi ning arutada strateegiaid ja tegevuseesmärke;
  - o. kui liikmete ametikoht on varapõhiste tokenite emitendis, siis asjaomased õigusnõuded varapõhiste tokenite emitendile.
25. Viidates eespool väljatoodud punktile i, ilma et see piiraks direktiivi 2015/849/EL siseriiklikku ülevõtmist, peaks krüptovareteenuse osutaja juhtorgani liikmel, kes on määratud vastutama direktiivi (EL) 2015/849/EL täitmiseks vajalike õigus- ja haldusnormide rakendamise eest, olema head teadmised, oskused ja asjakohased kogemused seoses rahapesu ja terrorismi rahastamise riski tuvastamise ja hindamisega ning rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise poliitika, kontrolli ja menetlustega. Vastaval isikul peaks olema hea arusaam, mil määral finantseerimisasutuse ärimudel tekitab rahapesu ja terrorismi rahastamise riske.
26. Eelmistel ametikohtadel saadud praktiliste ja kutsealaste kogemuste hindamisel tuleks eelkõige arvestada järgmist:
- a. ametikoha olemus ja selle hierarhiline tase;
  - b. tööstaaž töökohas;
  - c. alluvate arv;
  - d. selle ettevõtte olemus ja keerukus, kus vastaval ametikohal töötati, sh selle organisatsiooniline struktuur;
  - e. liikme pädevuste, otsustusõiguse ja kohustuste ulatus;
  - f. ametikoha kaudu omandatud tehnilised teadmised;
  - g. akadeemilisest tegevusest saadud täiendavad teadmised.
27. Vajaduse korral peaksid järelevalvefunktsioonis juhtorgani liikmed olema võimelised vaidlustama juhtorgani otsuseid juhtimisfunktsioonis ja vajaduse korral muid asjakohaseid juhtimisotsuseid ning juhtimisotsuste tegemist tõhusalt jälgima ja kontrollima.

C.2.3 Asjakohased kollektiivsed teadmised, oskused ja kogemused

28. Juhtorgani koosseis peaks tagama, et juhtorganil on kollektiivselt asjakohased teadmised, oskused ja kogemused, mis on vajalikud varapõhiste tokenite emitendi või krüptovarateenuse osutaja kogu äritegevuse läbiviimiseks ja kõigi tema kohustuste täitmiseks. See tähendab ka, et juhtorganil on kollektiivselt asjakohane arusaam varapõhiste tokenite emitendi või krüptovarateenuse osutaja kõikidest tegevusvaldkondadest ja tegevustest. Juhtorganil tervikuna peaksid olema asjakohased teadmised, oskused ja kogemused seoses punktis C.2.2 loetletud aspektidega ning lisaks seoses järgmisega:

- a. varapõhiste tokenite emitentide või krüptovarateenuse osutajate tõhus, kindel ja usaldusväärne juhtimine, sealhulgas:
  - i. talitluspidevuse haldamine;
  - ii. piisav arvestamine klientide huvide ja turu terviklikkusega;⁶
  - iii. krüptovarade loomise, kasutamise ja haldamisega seotud peamiste riskide ning operatsiooniriskide, sh küberriski juhtimine;
  - iv. pettuste avastamise ja ennetamise meetmete rakendamine;
  - v. keskkonnaalased, sotsiaalsed ja äriühingu üldjuhtimisega seotud tegurid ning riskid, eelkõige seoses konsensusmehhanismiga;
- b. õiguslik ja regulatiivne keskkond;
- c. lepinguõigus;
- d. tarbijakaitse;
- e. info- ja kommunikatsioonitehnoloogia ja turvalisus, sh vajaduse korral kohaldatavad konsensusmehhanismid,
- f. hajusraamatu või muu sarnane tehnoloogia, mis on äriühingu äritegevuse jaoks oluline;
- g. raamatupidamine ja finantsaruandlus;
- h. riskijuhtimise, vastavuskontrolli ja siseauditi funktsioonide tegevus või menetlused, sh nende funktsioonide või menetluste loomine;
- i. asjaomased kohalikud ja piiriülesed finantsturud, sh asjaomased kauplemisplatvormid;

---

⁶ Vt huvide konflikti käsitlevad regulatiivsed tehnilised standardid.

- j. juhtimisoskused ja -kogemused;
- k. strateegilise planeerimise oskus;
- l. kontsernide ja kontserni struktuuridega seotud riskide juhtimine, kui varapõhiste tokenite emitent või krüptovarateenuse osutaja on kontserni emaettevõtja.

C.2.4. Juhtorgani liikmete piisav aja pühendamine

29. Varapõhiste tokenite emitentide juhtorgani liikmed peaksid olema vastavalt krüptovaraturgude määruse artikli 34 lõikele 2 ning krüptovarateenuse osutajate juhtorgani liikmed vastavalt kõnealuse määruse artikli 68 lõikele 1 võimelised pühendama piisavalt aega oma ülesannete ja kohustuste täitmiseks. See tähendab muu hulgas, et neil on võimalik pühendada piisavalt aega, arvestades muid võimalikke kohustusi.
30. Liikmed peaksid olema võimelised täitma oma kohustusi ka eriti aktiivse tegevuse ajal või äriühingu ühes või mitmes tegevuses ilmnunud suure probleemi tõttu, võttes arvesse, et sellistel perioodidel võib olla vaja pühendada rohkem aega kui tavaperioodil.
31. Liikme pühendatava aja piisavuse hindamisel peaksid varapõhiste tokenite emitendid ja krüptovarateenuse osutajad võtma arvesse vähemalt järgmist:
- a. finantsasutuste või muude äriühingute juhatuse liikmete arv, milles kõnealune liige samaaegselt tegutseb, võttes arvesse võimalikku sünergiat erinevate juhatuse liikmete vahel, nt kontserni kontekstis, sealhulgas juhul, kui liige tegutseb juriidilise isiku nimel või juhtorgani liikme asendajana;
  - b. juhatuse liikme samaaegne tegevus juhatuse liikmena organisatsioonides, mis ei tegutse valdavalt äriliste eesmärkide nimel;
  - c. selle üksuse suurus, tegevuse laad, ulatus ja keerukus, kus liige tegutseb juhatuse liikmena, ning eelkõige, kas tegemist on ELi välise üksusega või mitte;
  - d. liikme geograafiline asukoht ja ülesannete täitmiseks vajalik sõiduaeg;
  - e. juhtorgani kavandatud koosolekute arv;
  - f. kõik vajalikud koosolekud, mis toimuvad väljaspool juhtorgani ametlikku koosolekute ajakava, eelkõige pädevate asutuste või muude sisemiste või väliste sidusrühmadega;
  - g. liikme konkreetse ametikoha ja kohustuste olemus, sh spetsiifilised rollid (nt tegevjuhi, esimehe, komisjoni esimehe või liikmena), kas liikmel on koht tegev- või mittetegevjuhtkonnas, ning liikme vajadus osaleda punktides a ja b loetletud ettevõtete ja finantsüksuse koosolekutel;

- h. muu äriühingu väline kutsealane või poliitiline tegevus ning mis tahes muud funktsioonid ja asjakohased tegevused nii finantssektoris kui ka väljaspool seda ning nii ELis kui ka väljaspool ELi;
  - i. vajalik sissejuhatav koolitus ja väljaõpe;
  - j. kõik muud liikme asjakohased kohustused, mille hindamisel arvesse võtmist peetakse vajalikuks, sest liige on kohustatud neile aega pühendama.
32. Varapõhiste tokenite emitendid ja krüptovarateenuse osutajad peaksid dokumenteerima juhtorgani erinevate ametikohtade rollid, ülesanded ja nõutavad oskused ning iga ametikoha eeldatava ajakulu, võttes arvesse ka vajadust pühendada piisavalt aega sisseelamisele ja väljaõppele. Selleks peaksid krüptovarateenuse osutajad, kes kuuluvad krüptovaraturgude määruse IV lisa 1. klassi, ja ebaoluliste varapõhiste tokenite emitendid eristama eeldatavat vajalikku aega juhtimisfunktsiooni täitva juhtorgani liikmete ja järelevalvefunktsiooni täitvate juhtorgani liikmete, mitte nende funktsioonide üksikute ametikohtade vahel.
33. Juhtorgani liige peaks olema teadlik eeldatavast ajakulust. Varapõhiste tokenite emitendid ja krüptovarateenuse osutajad võivad nõuda, et liige dokumenteeriks sobival viisil oma võime pühendada vastavale rollile vajalikku aega.
34. Varapõhiste tokenite emitendid ja krüptovarateenuse osutajad peaksid jälgima, kas juhtorgani liikmed pühendavad oma ülesannete täitmisele piisavalt aega. Ajakulu näitajate seas on koosolekute ettevalmistamine, kohalolek ja liikmete aktiivne osalemine juhtorgani koosolekutel.
35. Juhtorgani teiste üksikliikmete piisava ajakulukuse hindamisel tuleks arvesse võtta juhtorgani liikmete pikaajalise puudumise mõju.
36. Varapõhiste tokenite emitendid ja krüptovarateenuse osutajad peaksid dokumenteerima kõik juhtorgani liikmete ametivälised ja poliitilised ametikohad. Vastavaid andmeid tuleks ajakohastada iga kord, kui liige teatab varapõhiste tokenite emitenti või krüptovarateenuse osutajat muutusest ja kui varapõhiste tokenite emitent või krüptovarateenuse osutaja saab seesugustest muutustest teada muul viisil. Kui toimuvad muutused, mis võivad vähendada juhtorgani liikme võimet pühendada piisavalt aega liikme ülesannete täitmisele, peaks varapõhiste tokenite emitent või krüptovarateenuse osutaja uuesti hindama liikme võimet pühendada ülesannete täitmisele piisavalt aega.

C.3. Varapõhiste tokenite emitentide ja krüptovarateenuse osutajate poolne juhtorgani liikmete sobivuse hindamine

37. Vastavalt krüptovaraturgude määruse artikli 34 lõikele 2 ja artikli 68 lõikele 1 peaks varapõhiste tokenite emitentidel ja krüptovarateenuse osutajatel alati olema esmane vastutus juhtorgani tervikuna ja selle individuaalsete liikmete sobivuse tagamise eest. Nad peaksid tagama, et juhtorgani liikmetel on kollektiivselt ja individuaalselt asjakohased teadmised, oskused ja

kogemused äriühingu tõhusa, kindla ja usaldusväärse juhtimise ning talitluspidevuse tagamiseks ning klientide huvide ja turu usaldusväärse piisavaks arvessevõtmiseks.

38. Varapõhiste tokenite emitendid ja krüptovarateenuse osutajad peaksid tagama, et kõigil juhtorgani liikmetel on punktis C.2.1 osutatud kriteeriume arvesse võttes piisavalt hea maine ning nad on võimelised pühendama igal ajal piisavalt aega oma ülesannete tulemuslikuks täitmiseks, võttes arvesse punktis C.2.4 sätestatud kriteeriume.

39. Varapõhiste tokenite emitentide ja krüptovarateenuse osutajate juhtorganid peaksid võtma vastu sobivuspoliitika ilma, et see piiraks aktsionäride heakskiitu. Poliitika peaks hõlmama liikmete valimise, järelevalve ja ametikohtade ülemineku kavandamise ning olemasolevate liikmete uuesti ametisse nimetamise põhimõtteid ning selles tuleks sätestada vähemalt järgmine:

- a. juhtorgani liikmete valimise, ametisse määramise, uuesti ametisse nimetamise ja ametikohtade ülemineku kavandamise protsess ning kohaldatav äriühingu sisene liikmete sobivuse hindamise menetlus, sealhulgas hindamisprotsessi toetamise eest vastutav äriühingu sisene funktsioon (nt personaliosakond);
- b. hindamisel kasutatavad kriteeriumid, mis peaksid hõlmama käesolevates suunistes sätestatud sobivuskriteeriume;
- c. juhtorgani koosseisu kriteeriumid, sh kirjeldus, kuidas võetakse arvesse juhtorgani liikmete soolise, vanuse, haridusliku ja kutsealase tausta ning geograafilise päritolu mitmekesisuse aspekte, ning kui asjakohane, kuidas täidetakse nõuetekohase soolise tasakaalu tagamisega seotud eesmärged;
- d. pädevate asutustega suhtlemiseks kasutatav sidekanal ning
- e. kuidas tuleks hindamine ja selle tulemus dokumenteerida, sealhulgas asjakohase dokumentide säilitamise aja määramine.

40. Varapõhiste tokenite emitendid ja krüptovarateenuse osutajad peaksid hindama või uuesti hindama juhtorgani ja selle liikmete sobivust:

- a. kui taotletakse tegevusluba enne sellise tegevuse alustamist, mille jaoks on vaja tegevusluba;
- b. kui juhtorgani koosseisus toimuvad olulised muudatused, sealhulgas:
  - i. juhtorgani uute liikmete ametisse nimetamisel, muu hulgas seoses olulise osaluse otsese või kaudse omandamise või suurendamisega varapõhiste tokenite emitendis ja krüptovarateenuse osutajas; see hindamine peaks piirduma uute liikmete ja juhtorgani kollektiivse sobivuse hindamisega;

- ii. juhtorgani liikmete uuesti ametisse nimetamisel, kui ametikoha nõuded on muutunud või kui liige nimetatakse juhtorganis teisele ametikohale; see hindamine peaks piirduma nende liikmete, kelle ametikoht on muutunud, ja asjakohaste aspektide analüüsiga, võttes arvesse ametikohale esitatavaid lisanõudeid ja juhtorgani kollektiivset sobivust;
  - c. kui ärimudelil ja tegevuses, selle aluseks olevates õigusnormides või kasutatud tehnoloogiates on toimunud olulisi muutusi;
  - d. jooksvalt, arvestades mis tahes uut olulist fakti või olukorda. Eelkõige tuleks uus hindamine läbi viia järgmistel juhtudel:
    - i. kui on kahtlusi seoses juhtorgani liikmete individuaalse või kollektiivse sobivusega;
    - ii. kui esineb võimalik oluline mõju juhtorgani liikme või varapõhiste tokenite emitendi või krüptovareteenuse osutaja mainele, sh juhul, kui liikmed ei pea kinni ühingu huvide konfliktist poliitikast;
  - e. kui on põhjendatult alust kahtlustada, et seoses varapõhiste tokenite emitendi või krüptovareteenuse osutajaga on toime pandud või pannakse toime või üritatakse toime panna rahapesu või terrorismi rahastamist, või kui on leitud, et äriühing rikub oma päritoluriigis, vastuvõtvas liikmesriigis või kolmandas riigis rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise kohustusi, mis võivad muul viisil oluliselt mõjutada juhtorgani liikme sobivust.
41. Varapõhiste tokenite emitendid ja krüptovareteenuse osutajad peaksid juhtorgani liikme piisavat ajalist pühendumist uuesti hindama, kui liige võtab endale täiendava juhatuse liikme koha või hakkab tegelema uute asjakohaste tegevustega.
42. Kollektiivse sobivuse ümberhindamisel peaksid varapõhiste tokenite emitendid ja krüptovareteenuse osutajad keskenduma oma hinnangus asjakohastele muudatustele oma ärimudelil ja tegevuses, strateegiates, tehnilises infrastruktuuris ja riskiprofiilis ning ülesannete jaotuses juhtorganis ja nende mõjule juhtorgani nõutavatele kollektiivsetele teadmistele, oskustele ja kogemustele.
43. Liikme asjakohaste teadmiste, oskuste ja kogemuste hindamisel peaksid varapõhiste tokenite emitendid ja krüptovareteenuse osutajad samal perioodil hindama ka juhtorgani kollektiivset sobivust. Eelkõige tuleks hinnata, milliseid teadmisi, oskusi ja kogemusi üksikisik kollektiivile lisab, või juhtorganist lahkunud liikme puhul, millised teadmised ja kogemused võivad juhtorgani koosseisu muutumise tõttu puududa.
44. Enne üksikute liikmete ametisse nimetamist tuleks läbi viia juhtorgani üksikute liikmete ja kollektiivselt juhtorgani teadmiste, oskuste ja kogemuste hindamine. Vajaduse korral peaks lõpliku hindamise eest vastutama järelevalvefunktsiooni täitev juhtorgan.

45. Kui tunnustatud varapõhiste tokenite emitent või krüptovarateenuse osutaja on asjaolusid nõuetekohaselt põhjendanud, võib sobivuse hindamise (erandina punktis 44 kirjeldatust, ilma et see piiraks siseriikliku õiguse kohaldamist) läbi viia esimesel võimalusel, kuid igal juhul ühe kuu jooksul alates juhtorgani liikme ametisse nimetamisest järgmistel juhtudel:
- a. varapõhiste tokenite emitendi või krüptovarateenuse osutaja aktsionärid, omanikud või liikmed nimetavad aktsionäride või samaväärsel koosolekul juhtorgani liikmeid, keda ei ole esitanud varapõhiste tokenite emitendi või krüptovarateenuse osutaja või tema juhtorgan;
  - b. individuaalse sobivuse täielik hindamine enne üksikliikme ametisse nimetamist või kollektiivse sobivuse hindamine pärast juhtorgani koosseisu muutmist häiriks juhtorgani usaldusväärset toimimist, muu hulgas järgmistel juhtudel:
    - i. kui liikmete väljavahetamise vajadus tekib järsku või ootamatult (nt liikme surma või puude korral) ja
    - ii. kui liige tuli ametist kõrvaldada, sest ta ei olnud enam sobiv.
46. Asjakohaste teadmiste, oskuste ja kogemuste hindamisel tuleks arvesse võtta kõiki hindamisega seotud ja hindamiseks kättesaadavaid aspekte. Varapõhiste tokenite emitendid ja krüptovarateenuse osutajad peaksid juhtorgani piisavate kollektiivsete teadmiste, oskuste ja kogemuste hindamisel arvesse võtma juhtorgani üksikute liikmete teadmisi, oskusi ja kogemusi ning vastupidi.
47. Varapõhiste tokenite emitendid ja krüptovarateenuse osutajad peaksid dokumenteerima oma hindamise tulemused ja eelkõige kõik puudused, mis on tuvastatud juhtorgani liikmete vajalikes ja tegelikes kollektiivsetes teadmistes ja kogemustes, ning meetmed, mida tuleks võtta nende puuduste kõrvaldamiseks, sealhulgas pakutav sissejuhatav või muu koolitus.
48. Asjakohase pideva järelevalve tagamiseks peaksid varapõhiste tokenite emitendid ja krüptovarateenuse osutajad teavitama pädevat asutust liikmete kavandatavast ametisse nimetamisest või põhjendamatu viivitusega pärast liikmete ametisse nimetamist.
49. Kui hindamise viivad järelevalve eesmärgil läbi ka pädevad asutused, jääb vastutus juhtorgani sobivuse hindamise ja tagamise eest siiski varapõhiste tokenite emitentidele ja krüptovarateenuse osutajatele.

C.3.1. Varapõhiste tokenite emitentide ja krüptovarateenuse osutajate poolne juhtorgani liikmete individuaalse sobivuse hindamine

50. Juhtorgani sobivuse hindamise raames peaksid varapõhiste tokenite emitendid ja krüptovarateenuse osutajad hindama üksikute liikmete teadmisi, oskusi ja kogemusi. Selleks peaksid varapõhiste tokenite emitendid ja krüptovarateenuse osutajad:

- a. koguma teavet mitmesuguste kanalite ja vahendite kaudu (nt diplomid ja sertifikaadid, soovituskirjad, elulookirjeldused, intervjuud, küsimustikud);
  - b. nõudma hinnatavalt isikult täpse teabe esitamist ja vajadusel selle teabe tõendamist;
  - c. kontrollima võimaluste piires hinnatava isiku esitatud teabe õigsust;
  - d. kui asjakohane, hindama hindamise tulemusi järelevalvefunktsiooni täitvas juhtorganis ning
  - e. vajaduse korral tuvastama vajalikud parandusmeetmed.
51. Varapõhiste tokenite emitendid ja krüptovarateenuse osutajad peaksid dokumenteerima selle liikme ametikoha kirjelduse, kelle hindamine läbi viidi, sealhulgas vastava ametikoha rolli varapõhiste tokenite emitendis või krüptovarateenuse osutajas, ning täpsustama teadmiste, oskuste ja kogemuste hindamise tulemused ning kooskõlas käesolevate suunistega läbi viidud hea maine ja ametiülesannete täitmisele pühendatava aja hindamise tulemused.

C.3.2. Varapõhiste tokenite emitentide ja krüptovarateenuse osutajate poolne juhtorgani liikmete kollektiivse sobivuse hindamine

52. Kui asjakohane, peaksid varapõhiste tokenite emitendid ja krüptovarateenuse osutajad hindama kollektiivsete asjakohaste teadmiste, oskuste ja kogemuste hindamisel juhtimisorgani koosseisu ja vajaduse korral järelevalvefunktsiooni eraldi.
53. Asjakohaste kollektiivsete teadmiste, oskuste ja kogemuste hindamisel tuleks võrrelda juhtorgani vastavaid teadmisi, oskusi ja kogemusi, mis on vajalikud igasuguse äritegevuse, sh äriühingu organisatsiooniliste aspektide ja alusprotsesside teostamiseks, ning juhtorgani tegelikke kollektiivseid teadmisi ja kogemusi.
54. Juhtorgani vastavate kollektiivsete teadmiste, oskuste ja kogemuste hindamisel peaks varapõhiste tokenite emitent või krüptovarateenuse osutaja esmalt hindama kõiki üksikuid liikmeid, seostama tulemused äritegevusega ja tegema kindlaks, kas juhtorganil on kõigi vastavate tegevuste jaoks kollektiivselt piisavad teadmised, oskused ja kogemused, et tagada juhtorgani tõhus toimimine.
55. Juhtorgani koosseis peaks tagama, et kollektiivsed otsustusprotsessid hõlmavad asjakohast arutelu, vaidlustamist ja järelevalvet. Selleks peaks iga valdkonna teadmistega liikmete arv olema piisav, et saaks pidada otsusteni viivaid arutelusid.
56. Varapõhiste tokenite emitent või krüptovarateenuse osutaja peaks hindama juhtorgani kollektiivset sobivust oma krüptovaraturgude määrusest tulenevate ülesannete täitmiseks ja dokumenteerima tulemused, kasutades alusena kas:
- a. I lisas esitatud sobivusmaatriksi vormi, mida on kohandatud, võttes arvesse punktis C.1 kirjeldatud kriteeriume; või

- b. oma asjakohast metoodikat, mis on kooskõlas käesolevates suunistes sätestatud kriteeriumidega.

C.4. Varapõhiste tokenite emitentide ja krüptovaratteenuse osutajate parandusmeetmed

57. Kui varapõhiste tokenite emitentide või krüptovaratteenuse osutajate hinnangus või ümberhindamises jõutakse järeldusele, et juhtorganil või juhtorgani liikmel ei ole piisavaid teadmisi, oskusi ja kogemusi või ta ei saa pühendada piisavalt aega, peaks varapõhiste tokenite emitent või krüptovaratteenuse osutaja rakendama õigeaegselt asjakohaseid parandusmeetmeid.
58. Kui juhtorgani liikme maine ei ole piisavalt hea, ei tohi teda ametisse nimetada, asendada ega lubada tal vastaval positsioonil töötada.
59. Sobivad parandusmeetmed võivad muu hulgas hõlmata järgmist: liikmete vahelise kohustuste jaotuse kohandamine, teatavate liikmete asendamine, lisaliikmete värbamine, konkreetsete liikmete koolitamine või juhtorgani ühine koolitamine tagamaks, et juhtorganil on asjakohased kollektiivsed teadmised, oskused ja kogemused.
60. Kui varapõhiste tokenite emitendi või krüptovaratteenuse osutaja hinnang või ümberhindamine tuvastab kergesti kõrvaldatavad puudused juhtorgani või juhtorgani liikme piisavates teadmistes, oskustes ja kogemustes või võimaluses pühendada piisavalt aega, peaks varapõhiste tokenite emitent või krüptovaratteenuse osutaja rakendama asjakohaseid parandusmeetmeid, et need puudused õigeaegselt kõrvaldada.
61. Igal juhul tuleks pädevaid asutusi viivitamata teavitada kõigist olulistest puudustest, mis on tuvastatud seoses juhtorgani liikmete ja nende kollektiivse koosseisuga. Edastatav teave peaks hõlmama ülevaadet vastavate puuduste kõrvaldamiseks võetud või kavandatud meetmetest ning nende rakendamise ajakavast.

C.5. Pädevate asutuste tehtav sobivushindamine

62. Pädevad asutused peaksid täpsustama järelevamenetlused, mida kohaldatakse varapõhiste tokenite emitentide ja krüptovaratteenuse osutajate juhtorganite liikmete sobivuse hindamisel. Järelevamenetluste täpsustamisel peaksid pädevad asutused arvestama, et sobivuse hindamine, mis viiakse läbi pärast liikme ametisse asumist, võib tuua kaasa vajaduse kõrvaldada sobimatu liige juhtorganist või olukorra, kus juhtorgan ei ole enam sobiv.
63. Pädevad asutused peaksid tagama, et nende hindamismenetluste kirjeldus on avalikult kättesaadav. Järelevamenetlused peaksid tagama, et pädevad asutused hindavad juhtorgani äsja ametisse nimetatud liikmeid ja juhtorganit kui kollektiivset organit. Järelevamenetlused peaksid ka tagama, et pädev asutus hindab vastavalt käesolevatele suunistele uuesti juhtorgani uuesti ametisse nimetatud liikmeid, kui ümberhindamine on vajalik nõutava teabe või uuesti ametisse nimetatud liikme ametikoha muutumise tõttu.

64. Pädevad asutused peaksid tagama, et nende järelevalvemenetlused võimaldavad neil õigeaegselt tegeleda asjakohaste regulatiivsete nõuete täitmata jätmise juhtumitega.
65. Pädevad asutused peaksid nõudma, et varapõhiste tokenite emitendid ja krüptovara teenuse osutajad teavitaksid neid viivitamata kõikidest täitmata ametikohtadest juhtorganis. Pädevad asutused, kes hindavad juhtorgani liikmete sobivust enne nende ametisse nimetamist, peaksid nõudma, et varapõhiste tokenite emitendid ja krüptovara teenuse osutajad teavitaks neid sellest põhjendamatult viivitusega, kui äriühing on otsustanud teha ettepaneku liikme ametisse nimetamiseks. Pädevad asutused, kes hindavad juhtorgani liikmete sobivust pärast liikme ametisse nimetamist, peaksid nõudma, et varapõhiste tokenite emitendid ja krüptovara teenuse osutajad teavitaksid määramisest hiljemalt kaks nädalat pärast ametisse nimetamist. Teade peaks sisaldama punktis 70 osutatud teavet.
66. Punktis 45 osutatud nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel tuleks varapõhiste tokenite emitentidelt ja krüptovara teenuse osutajatelt nõuda, et nad esitaksid pädevale asutusele punktis 70 nõutud täielikud dokumendid ühe kuu jooksul pärast liikme ametisse nimetamisest.
67. Pädevad asutused peaksid kindlaks määrama sobivuse hindamise maksimaalse ajavahemiku, mis ei tohiks olla pikem kui neli kuud alates kuupäevast, mil teatatakse, et varapõhiste tokenite emitent või krüptovara teenuse osutaja kavatses liikme ametisse nimetada või on liikme ametisse nimetanud.
68. Kui pädev asutus teeb kindlaks, et hindamise lõpuleviimiseks on lisaks punktis 70 nõutule vaja lisateavet, võib punktis 67 sätestatud tähtaja peatada alates hetkest, mil pädev asutus taotleb lisateavet, kuni selle saamiseni.
69. Pädevad asutused peaksid hindamisel tuginema varapõhiste tokenite emitentide ja krüptovara teenuse osutajate ja hinnatavate liikmete esitatud teabele ning hindama neid vastavalt vajadusele käesolevates suunistes määratletud mõistete alusel.
70. Pädevad asutused peaksid nõudma varapõhiste tokenite emitendi või krüptovara teenuse osutaja juhtorgani liikme sobivuse hindamiseks vajaliku teabe ja dokumentatsiooni esitamist, sh teavet ja dokumentatsiooni, mis on vajalikud sobivuse hindamiseks loa andmisel, nagu on sätestatud krüptovaraturgude määruse artikli 18 lõike 6 kohaselt vastu võetud komisjoni delegeeritud määruses käesoleva artikli lõike 2 punkti i kohaldamise kohta varapõhiste tokenite emitentide puhul ning kõnealuse määruse artikli 62 lõike 5 kohaselt vastu võetud määruses käesoleva artikli lõike 2 punkti g kohaldamise kohta krüptovara teenuse osutajate puhul, mis hõlmavad tõendeid liikmete piisava hea maine ning liikmete ja juhtorgani asjakohaste individuaalsete ja kollektiivsete teadmiste, oskuste ja kogemuste kohta ning suutlikkuse kohta pühendada piisavalt aega.
71. Kui see on asjakohane riskipõhise lähenemisviisi alusel ja oluliste varapõhiste tokenite emitentide jaoks peaksid pädevad asutused kasutama sobivuse hindamiseks ka intervjuusid.

72. Pädev asutus peaks oma pideva järelevalvetegevuse raames pidevalt hindama juhtorgani liikmete individuaalset ja kollektiivset sobivust.
73. Pädevad asutused võivad osaleda või korraldada kohtumisi varapõhiste tokenite emitendi või krüptovarateenuse osutaja, sealhulgas selle juhtorgani mõne või kõigi liikmetega, või osaleda vaatlejana juhtorgani koosolekutel, et hinnata selle tõhusat toimimist. Kohtumiste sageduse kindlaksmääramisel tuleks kasutada riskipõhist lähenemisviisi.
74. Pädevad asutused peaksid tagama, et varapõhiste tokenite emitendid ja krüptovarateenuse osutajad viivad läbi vajalikud ümberhindamised vastavalt punktidele C.3, C.3.1 ja C.3.2. Kui pädeva asutuse teostatava sobivuse ümberhindamise ajend on varapõhiste tokenite emitendi või krüptovarateenuse osutaja teostatav ümberhindamine, peaks kõnealune pädev asutus võtma arvesse ümberhindamise ajendiks olnud asjaolusid ja selle mõju juhtorgani individuaalsele ja kollektiivsele sobivusele.

C.6. Pädeva asutuse otsus

75. Pädevad asutused peaksid tegema otsuse juhtorgani liikmete individuaalse ja kollektiivse sobivuse hindamise põhjal punktis 67 osutatud maksimaalse ajavahemiku jooksul või, kui ajavahemik on punkti 68 kohaselt peatatud, maksimaalselt kuue kuu jooksul.
76. Kui pädeva asutuse läbi viidud sobivuse hindamise tulemusel jõutakse järeldusele, et hinnatava isiku sobivus ei ole piisavalt tõendatud, sh olukordades, milles esitatud teave ei ole hindamise lõpuleviimiseks piisav, peaks pädev asutus vastava isiku ametisse nimetamisele vastu seisma või seda mitte heaks kiitma, v.a juhul, kui tuvastatud puudused on parandatavad ja neid on võimalik kõrvaldada varapõhiste tokenite emitendi või krüptovarateenuse osutaja rakendatud muude meetmetega.
77. Kui varapõhiste tokenite emitent või krüptovarateenuse osutaja ei esita pädevale asutusele piisavalt teavet hinnatava isiku sobivuse kohta, peaks pädev asutus teavitama ühingut sellest, et liige ei saa olla juhtorgani liige, sest isiku sobivus ei ole piisavalt tõendatud või on tehtud negatiivne otsus.
78. Juhtorgani liikmete individuaalsete või kollektiivsete teadmiste, oskuste või kogemuste osas vajakajäämist tuvastamisel peaks pädev asutus varapõhiste tokenite emitendi või krüptovarateenuse osutaja poolt juba rakendatud meetmeid arvesse võttes rakendama sobivaid meetmeid tuvastatud puuduste kõrvaldamiseks ja kehtestama nende meetmete rakendamise ajakava. Vastavad meetmed peaksid vajaduse korral hõlmama ühte või mitut järgmistest:
- a. varapõhiste tokenite emitendilt või krüptovarateenuse osutajalt juhtorgani liikmetele individuaalse või ühise erikoolituse korraldamise nõudmine;
  - b. varapõhiste tokenite emitendilt või krüptovarateenuse osutajalt juhtorgani liikmete vahelise ülesannete jaotuse muutmise nõudmine;

- c. varapõhiste tokenite emitendilt või krüptovarateenuse osutajalt kavandatava liikme ametisse nimetamisest keeldumise või teatavate liikmete asendamise nõudmine;
- d. varapõhiste tokenite emitendilt või krüptovarateenuse osutajalt juhtorgani koosseisu muutmise nõudmine, et tagada juhtorgani individuaalne ja kollektiivne sobivus;
- e. liikme tagasikutsumine varapõhiste tokenite emitendi või krüptovarateenuse osutaja juhtorganist;
- f. vajaduse korral halduskaristuste või muude haldusmeetmete kehtestamine (nt konkreetsete kohustuste, soovitude või tingimuste kehtestamine), sh viimaks loa tühistamine.

Ühissuunised, mis käsitlevad selliste aktsionäride või liikmete sobivuse hindamist, kellel on kas otsene või kaudne oluline osalus varapõhiste tokenite emitendis ja krüptovarateenuse osutajas

---

D. Järgimis- ja teatamiskohustused

Suuniste staatus

1. Käesolev dokument sisaldab suuniseid, mis on välja antud vastavalt määruse (EL) nr 1093/2010⁷ artiklile 16 ja määruse (EL) nr 1095/2010⁸ artiklile 16. Pädevad asutused, finantsturu osalised ja finantseerimisasutused teevad vastavalt määruse (EL) nr 1093/2010 ja määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 16 lõikele 3 kõik endast oleneva käesolevate suuniste järgimiseks. Suunistega sätestatakse Euroopa Finantsjärelevalve Süsteemi raames asjakohased järelevalvetavad ja see, kuidas tuleks kohaldada liidu õigust.
2. Krüptovaraturgude määruse artikli 3 lõike 1 punkti 35 alapunktis a määratletud pädevad asutused, kellele suuniseid kohaldatakse, peaksid neid järgima, lisades need vajaduse korral oma praktikasse (nt muutes oma õigusraamistikku või järelevalvemenetlusi), kaasa arvatud juhul, kui suunised on suunatud eelkõige finantsturu osalistele ja finantseerimisasutustele.

Teavitamiskohustus

3. Määruse (EL) nr 1093/2010 ja määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 16 lõikele 3 vastavalt kahe kuu jooksul pärast käesolevate suuniste avaldamist EBA ja ESMA veebilehel kõigis ELi ametlikes keeltes peavad pädevad asutused teavitama EBA-t või ESMA-t sellest, kas nad i) järgivad käesolevaid suuniseid, ii) ei järgi käesolevaid suuniseid, kuid kavatsesid neid järgida, või iii) ei järgi ega kavatse käesolevaid suuniseid järgida. Suuniste mittejärgimise korral peavad pädevad asutused teatama ESMA-le või EBA-le kahe kuu jooksul pärast käesolevate suuniste avaldamist

---

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1093/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/78/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 12).

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1095/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/77/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 84).

ESMA ja EBA veebilehtedel kõigis ELi ametlikes keeltes avaldamist põhjustest, miks nad käesolevaid suuniseid ei järgi. Teate peaksid saatma isikud, kes on asjakohaselt volitatud esitama oma pädeva asutuse nimel nõuete järgimise teateid. Kõikidest suuniste järgimise muudatustest tuleb teatada ka EBA-le või ESMA-le.

4. Teatised avaldatakse vastavalt määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 16 lõikele 3 EBA veebilehel ja vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 16 lõikele 3 ESMA veebilehel.

Reguleerimisese, kohaldamisala ja mõisted

Reguleerimisese

5. Käesolevates ühissuunistes sätestatakse vastavalt määruse (EL) nr 1093/2010 ja määruse (EL) nr 1095/2010 artiklile 16 metoodika, mida pädevad asutused peaksid kasutama oluliste osaluste tekkimise asjaolude hindamisel (suuniste punkt F.1).
6. Käesolevates ühissuunistes sätestatakse metoodika, mida pädevad asutused peaksid kasutama otseselt või kaudselt olulist osalust omava aktsionäri või liikme sobivuse hindamisel (suuniste punkt F.2):
  - a) emitent, kes taotleb tegevusluba krüptovaraturgude määruse artikli 18 alusel, vastavalt kõnealuse määruse artikli 21 lõikes 3 sätestatud volitusele;
  - b) krüptovarateenuse osutaja, kes taotleb luba krüptovaraturgude määruse artikli 62 alusel, vastavalt kõnealuse määruse artikli 63 lõikes 11 sätestatud volitusele.
7. Käesolevates ühissuunistes sätestatakse vastavalt määruse (EL) nr 1093/2010 ja määruse (EL) nr 1095/2010 artiklile 16 metoodika, mida pädevad asutused peaksid kasutama otsese või kaudse olulise osaluse kavandatava omandaja sobivuse hindamisel (suuniste punkt F.3):
  - a) krüptovaraturgude määruse artikli 21 alusel tegevusloa saanud varapõhiste tokenite emitentide puhul vastavalt kõnealuse määruse artikli 42 lõike 1 punktides a–e sätestatud kriteeriumidele;
  - b) sama määruse artikli 63 alusel heaks kiidetud krüptovarateenuse osutajate puhul vastavalt sama määruse artikli 84 lõike 1 punktides a–e sätestatud kriteeriumidele.

Kohaldamisala

8. Vastavalt krüptovaraturgude määruse artikli 18 lõike 2 punktile j või artikli 62 lõike 2 punktile h hõlmab varapõhiste tokenite emitendi või krüptovarateenuse osutaja tegevusloa taotlemisel potentsiaalsete omandajate hindamine otsese või kaudse olulise osaluse omandavate aktsionäride või liikmete hea maine hindamist.
9. Krüptovaraturgude määruse artikli 42 lõike 1 ja artikli 84 lõike 1 kohaselt hõlmab potentsiaalsete omandajate hindamine vastava määruse artikli 21 või 63 alusel tegevusloa saanud varapõhiste tokenite emitentide ja krüptovarateenuse osutajate puhul seal sätestatud viie hindamiskriteeriumi alusel olulise otsese või kaudse osalusega aktsionäride või liikmete hindamist.

10. Käesolevaid suuniseid ei kohaldata direktiivi 2013/36/EL kohaselt krediidasutustena tegevusloa saanud varapõhiste tokenite emitentidele ja krüptovarateenuse osutajatele. Lisaks ei kohaldata artikleid 63 ja 84 krüptovarateenuse osutajatele, kes on artiklis 60 loetletud finantssektori ettevõtjad, kes osutavad krüptovarateenuseid vastavalt krüptovaraturgude määruse artikli 60 lõigetele 2–6 krüptovarateenuse osutamise loa raames, vaid neile kohaldatakse jätkuvalt artikli 68 lõike 2 sätteid.

Adressaadid

11. Käesolevad suunised on adresseeritud krüptovaraturgude määruse artikli 3 lõike 1 punkti 35 alapunktis a määratletud pädevatele asutustele.

Mõisted

12. Kui ei ole sätestatud teisiti, on krüptovaraturgude määruses kasutatud ja määratletud mõistetel käesolevates ühissuunistes sama tähendus. Lisaks kasutatakse suunistes järgmisi mõisteid, sealhulgas ristviitamisel Euroopa järelevalveasutuste ühissuunistele olulise osaluse kohta:

„Kavandata omandaja“ –	füüsiline või juriidiline isik, kes kavatseb üksi või koos teise isiku või isikutega otseselt või kaudselt omandada olulise osaluse või suurendada olulist osalust sihtettevõtjas, kes on krüptovaraturgude määruse artikli 21 kohaselt tegevusloa saanud varapõhiste tokenite emitent või artikli 63 kohaselt tegevusloa saanud krüptovarateenuse osutaja, või aktsionär või liige, kes omab otseselt või kaudselt, individuaalselt või koos teise isiku või isikutega olulist osalust varapõhiste tokenite emitendiks taotlejas, kes taotleb tegevusluba vastavalt kõnealuse määruse artiklile 18, või krüptovarateenuse osutajaks taotlejas, kes taotleb tegevusluba vastavalt kõnealuse määruse artiklile 62.
„Valdkondlikud direktiivid või määrused“ –	krüptovaraturgude määrus
„Aktsionär“ või „osanik“ –	füüsiline või juriidiline isik, kes omab sihtettevõtja aktsiaid, või olenevalt asutuse õiguslikust vormist teised sihtettevõtja omanikud või liikmed.
„Sihtettevõtja järelevalveasutus“ –	krüptovaraturgude määruse artikli 3 lõike 1 punkti 35 alapunktis a määratletud pädev asutus, kes vastutab sihtettevõtja järelevalve eest.
„Sihtettevõtja“ –	<ul style="list-style-type: none"> - emitendiks taotleja, kes taotleb tegevusluba krüptovaraturgude määruse artikli 18 alusel, või - kõnealuse määruse artikli 21 kohaselt tegevusloa saanud varapõhiste tokenite emitent või - krüptovarateenuse osutajaks taotleja, kes taotleb luba vastavalt krüptovaraturgude määruse artiklile 62, või

	- krüptovarateenuse osutaja, kes on saanud tegevusloa vastavalt krüptovaraturgude määruse artiklile 63.
„Euroopa järelevalveasutuste ühissuunised olulise osaluse kohta“ –	EIOPA, EBA ja ESMA 16. detsembri 2016. aasta ühissuunised finantssektoris olulise osaluse omandamise ja suurendamise usaldusväärsuse hindamise kohta (JC/GL/2016/01).

E. Rakendamine

Kohaldamise alguskuupäev

13. Käesolevad suunised kehtivad alates 04/02/2025.

F. Ühissuunised

F.1. Kooskõlastatud tegevus, märkimisväärne mõju, kaudsed aktsionärid, omandamisotsus

14. Enne kavandatava omandaja sobivuse hindamist peaksid pädevad asutused tegema kindlaks, kas kavandatava sihtettevõtjas olulise osaluse omandamise aluseks olevad asjaolud on täidetud.
15. Selleks peaksid pädevad asutused kohaldama hindamismetoodikat, mis on sätestatud Euroopa järelevalveasutuste ühissuunistes olulise osaluse kohta, nimelt II jaotise 1. peatüki 4. jaos „Kooskõlastatud tegutsemine“, 5. jaos „Oluline mõju“, 6. jaos „Olulise osaluse kaudne omandamine“ ja 7. jaos „Omandamisotsus“.

F.2. Loa andmisel otseselt või kaudselt olulist osalust omavate aktsionäride või liikmete sobivuse hindamine

16. Pädevad asutused hindavad vastavalt krüptovaraturgude määruse artikli 21 lõike 2 punktile c või artikli 63 lõike 10 punktile c, kas kavandataval omandajal, kellel on oluline osalus määruse artikli 18 või artikli 62 alusel tegevusluba taotlevas ettevõtjas, on piisavalt hea maine, nagu on osutatud kõnealuse määruse artikli 34 lõikes 4 ja artikli 68 lõikes 2. Selline hindamine peaks põhinema krüptovaraturgude määruse artikli 42 lõikes 1 või artikli 84 lõike 1 punktis a sätestatud kriteeriumidel, mis käsitlevad kavandatava omandaja mainet, ja punktis e sätestatud kriteeriumidel, mis käsitlevad põhjendatud rahapesu või terrorismi rahastamise toimepanemise või katse kahtluse puudumist.

17. Pädevad asutused peaksid kavandatava omandaja maine hindamisel vastavalt olukorrale tuginema teabele, mis on sätestatud krüptovaraturgude määruse artikli 18 lõike 6 kohaselt vastu võetud komisjoni delegeeritud määruses (varapõhiste tokenite emitent) või sama määruse artikli 62 lõike 5 kohaselt vastu võetud komisjoni delegeeritud määruses (krüptovateenuse osutaja), ning kohaldama meetodikat, mis on sätestatud Euroopa järelevalveasutuste ühissuuniste (olulise osaluse kohta) II jaotise 3. peatüki 10. jaos „Kavandatava omandaja maine – esimene hindamiskriteerium“.
18. Selleks et hinnata, kas puudub põhjendatud alus rahapesu või terrorismi rahastamise toimepanemise või vastava katse kahtlustamiseks, peaksid pädevad asutused kohaldama Euroopa järelevalveasutuste ühissuuniste II jaotise 3. peatüki 14. jaos olulise osaluse kohta sätestatud meetodikat, mis käsitleb kavandatava omandaja rahapesus või terrorismi rahastamises osalemise kahtlust – viies hindamiskriteerium. Lisaks peaksid pädevad asutused kohaldama käesolevate ühissuuniste punkti 28 alati, kui olulise osaluse omandamiseks vajalikud vahendid koosnevad krüptovaradest või tulenevad krüptovarade vahetamisest usaldusrahaks.
19. Selleks, et hinnata kavandatava omandaja ametialase pädevusega seotud piisavalt hea maine aspekte, peaksid pädevad asutused vastavalt Euroopa järelevalveasutuste olulist osalust käsitlevate suuniste 8. jaotise punktile 8.3 kohaldama proportsionaalsuse põhimõtet.

F.3. Kavandatava olulise osaluse omandaja sobivuse hindamine vastavalt krüptovaraturgude määruse artikli 42 lõikele 1 või artikli 84 lõikele 1

20. Selleks et hinnata, kas füüsiline või juriidiline isik on teinud omandamise otsuse, peaksid pädevad asutused kohaldama Euroopa järelevalveasutuste olulist osalust käsitlevate ühissuuniste 7. jaotise omandamisotsuse kohta.
21. Pädevad asutused peaksid hindama kavandatavate otsese või kaudse olulise osaluse omandajate sobivust vastavalt krüptovaraturgude määruse artikli 42 lõike 1 punktides a–e või artikli 84 lõike 1 punktides a–e sätestatud kriteeriumidele, kui omandajad omandavad otsese või kaudse olulise osaluse varapõhiste tokenite emitendis, kellele on antud tegevusluba vastavalt määruse artiklile 21, või krüptovateenuse osutajas, kellele on antud tegevusluba vastavalt määruse artiklile 63.
22. Krüptovaraturgude määruse artikli 42 lõike 1 punktis a või artikli 84 lõike 1 punktis a sätestatud kriteeriumi hindamiseks kavandatava omandaja maine kohta peaksid pädevad asutused hinnangu andmisel tuginema varapõhiste tokenite emitentide puhul vastavalt krüptovaraturgude määruse artikli 42 lõikele 4 vastu võetud komisjoni delegeeritud määruses ja krüptovateenuse osutajate puhul vastavalt kõnealuse määruse artikli 84 lõikele 4 vastu võetud määruses toodud teabele ning kohaldama vastavalt vajadusele Euroopa järelevalveasutuste olulist osalust käsitlevate ühissuuniste II jaotise 3. peatüki 10. jaos sätestatud meetodikat kavandatava omandaja maine kohta – esimene hindamiskriteerium.

23. Krüptovaraturgude määruse artikli 42 lõike 1 punktis b või artikli 84 lõike 1 punktis b sätestatud kriteeriumi hindamiseks, mis on seotud sihtettevõtja äritegevust juhtima hakkava isiku maine, teadmiste, oskuste ja kogemustega, peaksid pädevad asutused kohaldama EBA ja ESMA varapõhiste tokenite emitentide ja krüptovarateenuse osutajate juhtorgani liikmete sobivuse hindamise ühissuunistes sätestatud hindamismetoodikat.
24. Krüptovaraturgude määruse artikli 42 lõike 1 punktis c või artikli 84 lõike 1 punktis c sätestatud kriteeriumi hindamisel peaksid pädevad asutused kohaldama meetoodikat, mis on sätestatud Euroopa järelevalveasutuste olulist osalust käsitlevate ühissuuniste II jaotise 3. peatüki 12. jaos kavandava omandaja majandusliku usaldusväarsuse kohta – kolmas hindamiskriteerium.
25. Krüptovaraturgude määruse artikli 42 lõike 1 punktis d sätestatud kriteeriumi hindamisel, mis käsitleb finantsinstrumentide turukorralduse III jaotises sätestatud nõuete pidevat täitmist, või artikli 84 lõike 1 punktis d sätestatud kriteeriumi hindamisel, mis käsitleb kõnealuse määruse V jaotises sätestatud nõuete pidevat täitmist, kui see puudutab usaldatavusnõuet, peaksid pädevad asutused kohaldama Euroopa järelevalveasutuste olulist osalust käsitlevate ühissuuniste II jaotise 3. peatüki 13. jaos sätestatud meetoodikat, mis käsitleb sihtettevõtjate vastavust usaldatavusnõuetele.
26. Pöörates erilist tähelepanu varapõhiste tokenite emitentidele, hõlmab likviidsuse usaldatavusnõuete pidev täitmine nõudeid, mis on seotud varareservi koosseisu, haldamise, investeerimise, eraldamise ja hoiustamisega, et täita kõik võimalikud tokeniomanike esitatavad ostutaotlused.
27. Pädevad asutused peaksid vastavalt krüptovaraturgude määruse artikli 42 lõike 1 punktis e või artikli 84 lõike 1 punktis e sätestatud kriteeriumi hindamisel kohaldama meetoodikat, mis on sätestatud Euroopa järelevalveasutuste olulist osalust käsitlevate ühissuuniste II jaotise 3. peatüki 14. jaos kavandatava omandaja rahapesu või terrorismi rahastamise kahtluse kohta – viies hindamiskriteerium.
28. Kui olulise osaluse omandamiseks vajalikud vahendid koosnevad krüptovaradest või kui need tulenevad krüptovarade usaldusrahaks vahetamisest, peaksid pädevad asutused lisaks Euroopa järelevalveasutuste ühiste suuniste II jaotise 3. peatüki 14. jaos sätestatud hindamismetoodika kohaldamisele tuvastama rahapesu või terrorismi rahastamise kahtluse korral ka järgmise:
  - a. kavandatava omandaja kasutatav hajusraamatu aadress, kui krüptovarade ülekanne registreeritakse hajusraamatu tehnoloogiat või muud sarnast kasutavas võrgus, ja kavandatava omandaja kasutatav krüptovarakonto number, kui selline konto on olemas ja seda kasutatakse tehingu töötlemiseks;
  - b. krüptovarakonto number, mida kavandatav omandaja kasutab, kui krüptovarade ülekanne ei ole registreeritud hajusraamatu tehnoloogiat või muud sarnast kasutavas võrgus;

- c. kui krüptovarade ülekanne ei ole registreeritud hajusraamatu tehnoloogiat või muud sarnast tehnoloogiat kasutavas võrgus ja kui see ei toimu krüptovarakontolt või -kontole, siis tehingu kordumatu tunnuskoode; ja
  - d. kui see on asjakohane, tehingu osapoolte krüptovarateenuse osutaja(d).
29. Sihtettevõtja järelevalveasutused peaksid kohaldama hindamisel proportsionaalsuse põhimõtet vastavalt Euroopa järelevalveasutuste olulist osalust käsitlevate ühissuuniste 8. jaole proportsionaalsuse kohta, kui tegemist on kavandatavate varapõhiste tokenite emitendis osaluse omandajatega, kellele on antud tegevusluba vastavalt krüptovaraturgude määruse artiklile 21, või krüptovarateenuse osutajas osaluse omandajatega, kellele on antud tegevusluba vastavalt kõnealuse määruse artiklile 63.
30. Kui kavandav omandaja kavatseb omandada olulise osaluse sihtettevõtjas, mis on krüptovaraturgude määruse artikli 21 kohaselt tegevusloa saanud varapõhiste tokenite emitent või kõnealuse määruse artikli 63 kohaselt tegevusloa saanud krüptovarateenuse osutaja, peaksid sihtettevõtja järelevalveasutused kohaldama Euroopa järelevalveasutuste olulist osalust käsitlevate ühissuuniste II jaotise 2. peatüki 9. jao punkte 9.1–9.3 kavandatava omandaja esitatud teatele kohaldatava menetluse kohta.

I lisa. Juhtorgani liikmete kollektiivse pädevuse hindamise maatriksi vorm

---

Suuniste I lisa on esitatud eraldi Exceli failina.